Maandag, 25 Augustus 1941 DAGBLAD 58ste Jaargang, No. 3383

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm.: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc.
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

OORLOG IN IRAN.

Churchill sprak over Roosevelt en Japan.

BRITS-RUSSISCHE INVASIE VAN IRAN.

Britse en Russische troepen zijn na middernacht opgerukt in de richting van Teheran. Verdere bizonderheden zijn niet direct bekend (Teheran, (AP) 25.8).

Officieel wordt medegedeeld, dat Britse troepen de grenzen van Iran zijn overschreden. Van ingelichte zijde deelt men mede, dat de berichten uit Moskou, volgens welke de Russen de grens ook hebben overschreden, ongegrond waar zijn (Londen, (AP) 25.8).

De National Broadcasting Company hoorde radio-bekendmakingen uit Londen en Moskou, dat belangrijke Britse strijdkrachten de grens van Baloetsjistan naar Iran zijn overgestoken. De radio van Tokio beweerde, dat 30 Russische divisies geconcentreerd liggen aan de Sovjet-grens met Iran (New York, (AP) 25.8).

De gelijktijdige Brits-Russische invasie van Iran werd heden ondernomen, terwijl de Britse troepen de grens van Zuidelijk Iran overschreden langs de Golf van Perzië en de Sovjet-strijdkrachten binnentrokken uit de Caucasus in het Noorden.

Van ingelichte zijde werd medegedeeld, dat men niets vernomen had omtrent Iranese tegenstand, waaraan werd toegevoegd, dat mogelijk geen tegenstand zou worden geboden. Van ingelichte zijde deelde men mede niet te kunnen vaststellen of Indische troepen aan de opmars meededen en of de troepen de Iranese olievelden bereikt hebben. Deze olievelden liggen op ongeveer 80 mijl ten Noord-Oosten van Basra. Over het operatie-plan werd gezwegen (Londen, (AP) 25.8).

HET RODE LEGER RUKT OP NAAR IRAN.

Officieel wordt medegedeeld, dat het Rode leger Iran is binnengevallen. De actie had plaats, nadat de Sovjet regering de Iranese regering reeds driemaal gewaarschuwd had. De actie is gebaseerd op het Sovjet-Iranese verdrag van 1926. (Moskou, (AP) 25.8).

De Russische overheersing van de Kaspische Zee maakt deze actie noodzakelijk.

De troepen zouden kunnen landen in de havens Abbasabad en Aliabad. Deze plaatsen liggen alle in een straal van 75 mijlen van Teheran verwijderd.

Iran is buitengewoon kwetsbaar voor luchtbombardementen. De Rode luchtvloot kan vanuit Baku opereren. De Britse bommenwerpers kunnen gemakkelijk de Persische havens Bushire en Bandar Abbas bestrijken. Men hoopt echter nog, dat men niet te veel behoeft te bombarderen daar Engeland alsnog hoopt de Iranese regering te overtuigen dat strijden nutteloos is. (Londen, 25. 8).

DE OPMARS DER ENGELSEN.

Iedere Britse opmars vanuit Baloetsjistan zou waarschijnlijk de minste weerstand ondervinden, maar het zou de langste weg zijn om een belangrijk doel te bereiken. Een van deze doelen is de olielijn lopend van Jasmid en Sulaiman naar Abadan op de grens van Irak. De Britse strijdkrachten in Irak bevechten nu de Iranese strijdkrachten om dit belangrijke punt te veroveren. Men is bevreesd, dat de Nazie-saboteurs, waarom de oorlog begonnen is, zullen trachten de olielijnen op te blazen en de olievelden ten Noorden van Jasmid en Sulaiman te vernietigen. (Londen,(AP) 25. 8).

DE RADIO VAN MOSKOU VERKLAART DE IRANESE SITUATIE.

Te Londen werd de radio van Moskou gehoord, die in verschillende talen de nota uitzond, die door Smirnov, den Sovjet gezant te Iran, aan de Iranese regering was overhandigd. Daarin stond, dat de Sovjet regering gedwongen was onmiddellijk maatregelen te nemen om de grenzen van Sovjet Rusland veilig te stellen in zijn strijd tegen Duitsland. De nota baseert zich op artikel 6 van de overeenkomst, die in 1926 tussen Iran en de Sovjet gesloten was. De nota stelt tevens vast, dat de Sovjet Unie sedert de Duitse aanval herhaaldelijk de aandacht van de Iranese regering gevraagd heeft voor de Duitse activiteiten in Iran. Ook wordt gewezen op de gelijktijdige houding door Engeland aangenomen. De Sovjet verklaarde uitdrukkelijk, dat het slechts een defensieve maatregel was en dat het in geen geval gericht was tegen het bestaan van de Iranese onafhankelijkheid (Londen, (AP) 25.8).

LONDEN IS OPTIMISTISCH.

Buitenlandse Zaken te Londen verklaarde, dat zodra de militaire operaties het gedogen en de Iranese strijdkrachten zich terugtrekken de handel weder doorgang zal vinden. Turkije, Irak, Egypte, Saudi-Arabië en Afghanistan zijn in kennis gesteld van de Britse actie in overeenstemming met de Russische. Een uitleg van de situatie is gegeven (Londen, (AP) 25.8).

DE AFGELOPEN NACHT IN RUSLAND.

Het Russische communiqué van hedenmorgen deelt mede, dat in de nacht van 24 op 25 Augustus de Russische troepen tegen de vijand vochten in de richtingen van Kakisalmi, Novgorod en Dnjepropetrovsk.

Een aanvullend communiqué deelt mede, dat de vlootstrijdkrachten van de Sovjet in de Baltische Zee op zijn minst 2 van de 4 transportschepen met troepen, ammunitie en tanks tot zinken hebben gebracht. Ook een begeleidende torpedojager werd tot zinken gebracht. Een derde transportschip werd in brand gezet en een vierde liep aan de grond vast (Moskou, (AP) 25.8).

DE RUSSISCHE TEGENAANVAL IN HET GOMEL-GEBIED.

Van gezaghebbende zijde deelde men mede, dat de Russische tegenaanval in het Gomel-gebied waarschijnlijk poogt de Duitse opmars naar Charkov en Doen aan de Oostelijke oever van Dnjepr tegen te houden.

Hoewel men van deze zijde geen andere bizonderheden over de Russische tegenaanval had dan die van het Sovjet-communiqué, leek het klaarblijkelijk, dat men de Duitse aanval uit het Gomel-gebied poogde tegen te houden aangezien men, indien Charkov bereikt werd, Maarschalk Budenny's leger aan de beneden Dnjepr in gevaar zou brengen.

Van gezaghebbende zijde deelde men mede, dat men geen inlichtingen ontvangen had omtrent Duitse bruggehoofden aan de overzijde van de Dnjepr in dit gebied.

Men nam dan ook aan, dat de meeste gevechten nog steeds plaatsvonden aan de Westelijke zijde van de rivier. Ook werd officieel gemeld, dat nog steeds hevige gevechten werden voortgezet bij Leningrad, doch dat er geen voordeel werd behaald door geen van beide partijen. (Londen (AP) 25. 8).

GEWELDIGE TANKGEVECHTEN BIJ LENINGRAD.

Vernielende tankgevechten werden 's avonds gemeld langs de toegangswegen naar Leningrad, waarbij zware krachtige Russische machines rammen, brandstichten en schieten aan weerszijden van de Duitsers bij het versterken der defensies van de stad. „Izvestia" berichtte, dat de Sovjettankbemanningen vochten als werkelijke ridders van moderne machines.

De Duitsers concentreerden hun offensief bij Kingisepp, dat reeds op 18 Augustus door de Russen verlaten werd. Reeds 6 dagen lang houden de Russen stand (Moskou, (AP) 24.8).

TWEE MAANDEN OORLOG IN RUSLAND.

Het verslag door de Russen uitgegeven over het verloop van de oorlog gedurende de eerste twee maanden meldt, dat de Duitsers reeds een maand geleden beweerden, dat alle wegen naar Moskou, Leningrad en Kiev open lagen. Maar het Rode leger blokkeerde deze wegen tot nu toe. Ook beweerden de Duitsers, dat zij toen reeds de gehele Russische luchtmacht vernietigd hadden, maar de luchtstrijd gaat nog onverminderd voort. De vijand moet niet vergeten, dat de Russen talrijke tankdivisies en 15 gemotoriseerde divisies vernietigden en dat zij ontelbare infanteriedivisies uit elkaar sloegen.

De Russische verliezen in deze twee maanden bedragen 150.000 doden, 440.000 gewonden, 110.000 vermisten. In totaal ongeveer 700.000 man.

De Duitse verliezen waren: meer dan 2.000.000 doden en gewonden. Vernield werden ruim 8.000 Duitse tanks, 10.000 machinegeweren, 7.200 vliegtuigen. De Russen verloren 5.500 tanks, 7.500 kanonnen en machinegeweren en 4.500 vliegtuigen.

De eerste twee maanden van de oorlog bewijzen niet alleen, dat het Rode leger nog lang niet vernietigd is, maar dat zijn weerstand met de dag groeit. De vijand bezette een gedeelte van onze steden en dorpen, maar hij slaagde daarin slechts ten koste van onbeschrijfelijke offers aan manschappen en materiaal. In de laatste drie weken alleen vernietigden de Russen 12 Duitse tankdivisies.

Vier weken geleden beweerden de Duitse radio's, dat de Russen hun laatste reserves in de strijd wierpen, maar de enorme verliezen niet alleen van de Duitsers, maar ook van de Tsjechoslowaken, de Polen, Roemenen en Bulgaren, bewijzen wel hoe bespottelijk deze reclameleugens zijn. Trouwens, de Duitse tactiek laat wel zien, dat het zulk een vaart met de Russen niet loopt.

Tot nu toe heeft de Duitse legermacht machteloos gestaan om de bralende eisen van Hitler te verwerkelijken. Zij hebben dan ook haar plannen zogenaamd veranderd. Het zou nu alleen maar het doel zijn zoveel mogelijk materiaal te vernietigen en het Rode leger uit elkaar te slaan.

MANSCHAPPEN NAAR SINGAPORE.

Het grootste contingent Raf-officieren en manschappen van meer dan 1 jaar werd naar Malakka gezonden vanuit Engeland (Singapore, (AP) 25. 8).

SHANGHAI IN PRIKKELDRAAD.

Het Japanse leger legde een geheel nieuwe sterke ijzerdraadversperring aan rondom Shanghai. Begrijpelijkerwijze verwekte deze handeling grote ongerustheid bij de residerende vreemdelingen. De Japanners gaven echter als reden op, dat het was om de excessen der terroristen beter te kunnen tegen gaan.

DUSSELDORF DOOR RAF-BOMMEN BESTOOKT.

Het communiqué van het Britse Ministerie van Luchtvaart luidt als volgt: „Operaties van onze bommenwerpers waren nog steeds beperkt in de afgelopen nacht door het slechte weer, doch de verbindingswegen en industrie-objecten van Dusseldorf werden scherp aangevallen.

Drie van onze bommenwerpers worden vermist van deze operaties. Een vliegtuig van het kustcommando wordt vermist van een verkenningstocht over de Noordzee.". (Londen, (AP) 25. 8).

JAPAN ZAL HET TOLEREREN.

Een Frans telegram uit Tokio meldt, dat de Japanners besloten hebben voorlopig de doortocht van de Amerikaanse oorlogswapenen naar Vladivostok toe te staan. De verschepingen, die door de wateren gaan, die door de Japanse marine gecontroleerd worden, zullen gebruikt worden als een aanleiding om van de Verenigde Staten een soepeler houding te verkrijgen betreffende de economische beperkingen ten opzichte van Japan. Deze bron meldt ook, dat Japan verwacht van Moskou de verzekering te verkrijgen, dat de wapenen door de Verenigde Staten verkregen, niet gebruikt zullen worden tegen Japan.

En dat zij ook niet zullen dienen om deel te nemen aan een Brits-Amerikaanse omsingeling van Japan. (Shanghai, (AP) 25.8).

DE „ILLUSTRIOUS" WORDT IN DE V.S. GEREPAREERD.

De Britse Persdienst maakte bekend, dat het Britse vliegtuigmoederschip „Illustrious" ernstig beschadigd op een Noordamerikaanse scheepswerf reparaties ondergaat en onder commando staat van Lord Mountbatten. Men maakte niet de juiste verblijfplaats van het schip bekend. De Britse Admiraliteit deelde op 18 Juni mede, dat de „Illustrious" nabij Sicilië door asvliegtuigen werd bestookt en wederom bij Malta.

HET IS NOG NIET AFGELOPEN.

Zij, die de mening van de Wilhelmstrasse kennen, geven toe, dat de huidige succesvolle operaties in Rusland nog niet het eind betekenen van de strijd. Het zijn slechts de gevechten, die voorafgaan aan een slag van geweldig belang. De „Boersen Zeitung" wijst er op, dat de huidige overwinningen de voorboden zijn van de grote eindoverwinning. Men verwacht grote dingen van het Duitse middenleger onder leiding van generaal Fedor von Bock, die nu nog geen contact heeft met de andere legers, maar die dit spoedig hoopt te bereiken.

Het nieuws van vandaag.

Driemaal werd de Schaduw van den Almachtige gewaarschuwd. Toen was het genoeg. De Russen zijn Iran binnengevallen bij de Araxes, die een historisch gebied afsluit. Nakhichevan is een stadje, waar de Russen al gepasseerd zijn; die stad is nog door Noë gesticht. Gelijk reeds gemeld, was het voor den Schaduw heel moeilijk om alle Duitsers het land uit te zetten, want dan had hij geen trein- of ander technisch personeel meer. De Russen zijn Iran nu van de ene kant, en de Britten van de andere kant binnen vallen. De Russen baseren hun actie op een Sovjet-Iranees verdrag van 1926 en zeggen, dat de actie op de visrijke Caspische Zee (grootste zoutwatermeer ter wereld) nodig is om de Russische vloot veilig te stellen. Russische troepen zouden overigens reeds bezig zijn te landen in de havens Abbasabad en Aliabad. [Haroen al Rasjid werd vlak bij Teheran geboren; deze namen maken dat wel duidelijk.] Deze havens liggen weliswaar slechts 75 mijl van Hoofdstad Teheran verwijderd, maar ertussen ligt het 4000 meter hoge Elboersgebergte (vochtig, dicht bebost: schatrijk aan alle denkbare delfstoffen, die er niet uitgehaald worden vanwege de ontoegankelijkheid!).

Een van de hoogste bergtoppen is de Troon van Salomon, 3000 meter.

— De Sovjet-luchtvloot kan evenwel prachtig opereren vanuit Baku aan de Caspische Zee, en ongeveer 330 mijl van Teheran verwijderd. Teheran heeft geen luchtafweergeschut. Tegelijkertijd werken de Rafmachines dan uit enkele havens aan de Perzische Golf. De voornaamste Britse actie is te verwachten vanuit Irak, daar is Iran ook nog het meest toegankelijk, en daar zitten de Nazie-saboteurs. Aan de Oostzijde is Iran nog wild, grenst aan het nog wildere Baloetsjistan (betekent: Land der Bundelharigen), dat sedert 1879 onder Britse protectie staat. Iran is rijk, maar slecht verdedigd. De geruchten gaan al, dat het Middelpunt van het Heelal de zaak wil sussen, liever dan schouderschietend zijn pauwentroon te verlaten (alles op de voorpagina).

Churchill heeft een lange rede gehouden. Voornaamste punten waren 1) de ontmoeting met Roosevelt, 2) de quaestie Japan. De rede staat op blz. 1 en 2.

In Singapore is het grootste contingent Raf-officieren en manschappen van meer dan een jaar aangekomen (blz. 1).

De Japanners nemen er genoegen mede, dat de V.S. wapenen naar Vladivostok sturen (blz. 1).

Op blz. 4 begint vandaag de uitslag van de Amigoe-enquête betreffende een Imperiale Raad.

Churchill over zijn zeereis.

„Het scheen mij toe, dat U het allen prettig vinden, iets van mij te horen over de reis, die ik over de oceaan maakte om ons aller groten vriend den President van de Verenigde Staten te ontmoeten.

De nauwkeurige plaats, waar wij elkander ontmoetten, is geheim, maar ik geloof niet, dat ik onbescheiden ben, wanneer ik zo ver ga, dat ik zeg, dat het ergens op de Atlantische Oceaan was. In een ruime door land omsloten baai, die mij herinnerde aan de Westkust van Schotland, werd onze aankomst afgewacht door machtige Amerikaanse oorlogsschepen, die nog beschermd werden door sterke flotilles en superbe vliegtuigen en het was alsof de handen van Amerika waren uitgestrekt om ons de helpende hand te bieden. Onze commissie arriveerde met het nieuwste of bijna nieuwste Britse slagschip, de „Prince of Wales". Het slagschip werd geëscorteerd door een bescheiden aantal Britse en Canadese torpedojagers. En gedurende 3 dagen bracht ik mijn tijd door in gezelschap, ja ik mag wel zeggen in kameraadschap, met Roosevelt, terwijl de stafchefs van marine en leger van zowel het Britse keizerrijk als van de Verenigde Staten in gedurende beraadslagingen ter neder zaten.

President Roosevelt is het driemaal gekozen hoofd van de machtigste Staat en gemeenschap in de wereld. Ik, de dienaar van den koning en het parlement op heden in deze noodlotstijden belast met de voornaamste leiding onzer zaken heb de absolute plicht, die ik ook altijd werkelijk vervuld heb, om U duidelijk te maken, dat alles wat ik in mijn ambt zeg of doe goedgekeurd en gesteund wordt door het gehele Britse Gemenebest. Daarom was deze ontmoeting zo belangrijk wegens de geweldige machten, die aanwezig waren en die nog slechts gedeeltelijk gemobiliseerd zijn, doch zich steeds krachtiger mobiliseren. Deze geweldige machten nu staan ter beschikking van de twee grootste groepen van het menselijk huisgezin, die gelukkigerwijze dezelfde taal spreken en die het grootste gedeelte hunner denkwijzen gemeen hebben of in ieder geval een groot aantal van dezelfde gedachten hebben.

Daarvoor was de ontmoeting ook een symbolische en dat wel op de eerste plaats. Zij symboliseert in wezen en ook door de wijze waarop iedereen in welk land of gewest ook het kan begrijpen de diepe eenheid, die er op beslissende ogenblikken bestaat, tussen de Engels sprekende volken over geheel de wereld. Zou het van mij overdadig zijn te zeggen, dat het nog iets verhevener symboliseert, namelijk het leiden van de goede krachten dezer wereld tegen de kwade krachten, die nu zo geweldig en triomfantelijk zijn en die haar gruwelijk spel spelen in geheel Europa en een groot deel van Azië. Dit was de ontmoeting, die voor altijd in de bladzijden van de geschiedenis der Engels sprekende volken als het glorie-punt zal worden aangeduid. Temidden van al het geweldig tumult en de verwarring van leiding, temidden van het ongeluk der onder zwaar leed gebukte massa's in alle delen van de wereld staat daar onze oprechte poging om zonder enig spoor van eigenbelang ze voorwaarts te leiden en de volken op te heffen uit de ellende, waarin zij gedompeld zijn. Wij willen ze terugleiden naar de tijden van vrijheid en rechtvaardigheid. Dit is onze hoogste eer en de meest glorievolle gelegenheid, die ooit een tak van het menselijk ras is gegeven. Wanneer iemand overdenkt hoe zulke gebeurtenissen van verschrikking en ontzetting zijn tezamen gekomen om ons tot zulk een harmonie te brengen, dan moet toch wel de meest sceptische persoon voelen, dat wij allen onze taak moeten vervullen en onze plicht moeten doen in een geweldige poging het tot een einde te brengen, dat echter nog geen sterveling kan voorzien.

Afschuwelijke en verschrikkelijke dingen gebeuren er in deze dagen. Geheel Europa is ontwricht en vertrapt door de mechanische wapenen van de barbaarse en wilde Nazies. De meest verfijnde oorlogsmachines door de wetenschap uitgedacht werken samen met het laagste verraad en de beestachtigste meedogenloosheid. En met deze wapenen is een aanval begonnen zoals nooit te voren bekend was. Het wezen en de structuur van vele oude eervolle staten en volken zijn ter nedergeworpen en vertrapt door een weerd-aardig monster.

Oostenrijkers, Tsjechen, Polen, Noren, Denen, Belgen, Nederlanders, Grieken, Kroaten, Serben en bovenal de grote Franse volken zijn in boeien geklonken. Italië, Hongarije, Roemenië, Bulgarije kochten schandelijk uitstel door jakhalzen of tijgers te worden.

Maar hun ware situatie verschilt er weinig van, en zal uiteindelijk gelijk zijn aan die van hun slachtoffers. Zweden, Spanje en Turkije staan bevend terzijde zich afvragend, wie de volgende zal zijn om neergeslagen te worden. Dit is dan de diepe afgrond, waarin de beroemdste staten en rassen van Europa geworpen zijn en waaruit zij zonder hulp nooit kunnen geraken.

Maar dit alles verzadigde Adolf Hitler niet. Hij maakte een niet-aanvalsverdrag met Sovjet Rusland zoals hij er een maakte met Turkije met het doel hen rustig te houden totdat hij gereed was aan te vallen en toen heden, 9 we-

ken geleden, wierp hij zonder enig teken van provocatie millioenen soldaten met al hun oorlogsapparaat in het land van zijn buurman, dien hij zijn vriend noemde, met het vooropgezette doel Rusland te verwoesten en het in stukken te snijden.

Deze ontzettende gebeurtenis ontrolt zich nu dag aan dag voor onze ogen. Hier is een duivel, die zuiver om zijn trotse lust van heerszucht bot te vieren twee tot drie millioen, misschien zijn het er nog veel meer, menselijke wezens een geweldadige dood indrijft. „Laat Rusland van de aarde verdwijnen."

„Laat Rusland vernietigd worden". „Laat onze legers voorwaarts rukken".

Dat waren zijn bevelen. In overeenstemming daarmede zijn 6 tot 7 millioen soldaten van de IJszee tot de Zwarte Zee in een dodelijk gevecht gewikkeld.

Maar dit keer is het niet zo gemakkelijk. Dit keer is het niet één rechte weg. De Russische legers en alle volken van de Russische Republiek verenigden zich om hun grond en haardsteden te verdedigen. Voor de eerste maal vloeit het Naziebloed in een vreeswekkende vloed. Misschien anderhalf, misschien twee millioen Nazies vonden de dood in de eindeloze vlakten van Rusland. Een schrikwekkend gevecht woedt er langs het bijna 2.000 mijlen lange front. De Russen vechten met een schitterende toewijding. Doch dat is nog niet alles. Onze generaals, die de Russische frontlijn bezochten, vertellen met bewondering over de krachtdadigheid van hun militaire organisatie en over de uitstekendheid van hun uitrusting. De aanvaller is verrast en ontzet. Voor de eerste maal boekte zijn ondervinding als massa- moordenaar verlies. Hij neemt wraak door de meest wrede gruwelijkheden. Wanneer zijn legers voorwaarts trekken, worden hele districten uitgemoord. Duizenden, letterlijk duizenden moordpartijen in koelen bloede worden door de Duitse politietroepen gedaan onder de Russische patriotten, die hun geboortegrond verdedigen. Sedert de inval der Mongolen in de zestiende eeuw in Europa is er nooit zulk een methodische onbarmhartige slachtpartij op zulk een schaal geweest. En dit is nog maar het begin. Honger en pest beginnen reeds de bloedige sporen te volgen van Hitlers tanks. Wij zijn in de tegenwoordigheid van een misdaad **zonder naam.**

Maar Europa is niet het enige werelddeel, dat gekweld en verwoest wordt door agressie. Reeds vijf lange jaren pogen de Japanse militaire kringen de stijl van Hitler en Mussolini te imiteren alsof het een nieuwe Europese openbaring is om de 500.000.000 inwoners van China te plunderen. De Japanse legers houden in dat uitgestrekte land doelloze tochten om zich heen verspreidend doodslag, wreedheid en verwoesting. **En dat noemen zij het** Chinese incident.

Nu hebben zij hun roofzuchtige klauwen uitgestrekt naar de Zuidelijke Zee van China. Zij gapten Indo China van het ongelukkige Vichy. Zij bedreigen met hun beweging naar Siam Singapore, de Britse schakel met Australië. Zij bedreigen de Philippijnen, die onder de bescherming van de Verenigde Staten staan. Iedere poging zal veiliggesteld worden door vreedzame kolonisatie. De Verenigde Staten, die een oneindig geduld gebruiken, komen met een oprechte vriendschappelijke regeling, die Japan de uiterste verzekering geeft voor zijn regelmatige belangen. Wij hopen van harte, dat deze onderhandelingen zullen slagen. Maar dit moet ik zeggen, dat indien deze verwachtingen niet vervuld worden, **wij ons zonder aarzelen zullen scharen aan de kant van de Verenigde Staten.**

En aldus komen wij terug bij de rustige baai ergens in de Atlantische Oceaan waar een mistige zonneschijn speelt over het grote schip met de sterren en strepen in top.

Toen wij, de president en ik, elkaar daar ontmoetten, hadden wij het voornemen, zonder echter te trachten de uiteindelijke formele vredes- en oorlogsvoorwaarden vast te stellen, dat wij allen volken, in het biezonder den verdrukten en onderdrukten volken, een eenvoudige en ruwe schets zouden geven van het doel waarnaar het Britse Gemenebest en de Verenigde Staten menen te moeten streven. En dat ook het doel moet zijn van de anderen. Dit doel te bereiken is zeer zeker een pijnlijke en mogelijk ook een lange weg.

Er zijn echter twee onderscheiden duidelijke verschillen in deze gezamenlijke verklaring met de houding, die de Geallieerden gedurende het laatste gedeelte van de vorige oorlog aannamen. Geen mens moet naar die voorwaarden zien.

De Verenigde Staten en Groot Brittanië nemen niet meer aan, dat er nooit meer enige oorlog wezen zal. Integendeel wij zijn van plan alle geschikte voorzorgen te nemen dat een hernieuwing daarvan in welke periode dan ook nog kan plaats vinden. Wij zullen naarstig de misdadige naties ontwapenen terwijl wij gereed blijven onszelven te beschermen.

'Het tweede verschil is, dat wij in plaats van te trachten de Duitse handel op alle mogelijke manieren te fnuiken door het stellen van hindernissen en moeilijkheden zoals in 1917, wij definitief de zienswijze hebben aangenomen, dat het niet in het belang van de wereld en van onze twee landen is, dat een andere grote natie onvoorspoedig moet zijn of uitgesloten moet worden van die maatregelen waardoor hetzelf en zijn volk een behoorlijk leven kan leiden volgens zijn industriële vermogens.

Boven alles is het noodzakelijk de verzekering van hoop te geven op de uiteindelijke overwinning aan die talrijke millioenen mannen en vrouwen, die vechten voor het leven en de vrijheid of die reeds zuchten onder het Naziejuk. Hitler en zijn medewerkers zijn reeds sedert enige tijd bezig de onderworpen en neergeslagen bevolkingen, die zij verongelijkt hebben, te doen buigen voor hun lot en hen te brengen tot slavernij en in ruil voor enkele verzachtingen hen te doen samenwerken. Dat is wat de Nieuwe Europese Orde genoemd wordt.

Dat is deze nieuwe orde, die zij eerst op geheel Europa willen leggen en indien het mogelijk is voor hun mateloze eerzucht later op alle werelddelen van de globe. Zij willen regeren als het „Herrenvolk" als het heersersras. Zij willen een einde maken aan de democratie, aan de volksvertegenwoordigingen en aan de fundamentele vrijheden van de gewone mannen en vrouwen. Alle historische rechten moeten verdwijnen en in ruil daarvan moet komen de ijzeren Pruisische wet, een slavernij van stricte discipline, opgelegd aan de arbeidersklasse door middel van zijn Duitse concentratiekampen en zijn moordpartijen, die reeds in de twaalf landen zo ijverig worden toegepast.

Napoleon met zijn genie breidde in zijn glorietijd zijn keizerrijk ver over de wereld uit. Er was een tijd, dat alleen de Russische sneeuw en de witte klippen van Dover met de vloten de wacht hielden tussen hem en de wereldдominatie. Napoleons legers hadden een doelwit. Zij voerden met zich de stuwing van de Franse revolutie. Vrijheid, gelijkheid, en broederschap, dat was hun strijdkreet. Daar was een uitbreken uit de Middeleeuwse systemen, het vernietigen van de aristocratische rechten, het verkrijgen van land en nieuwe rechten voor het volk. Maar desniettemin verdween toch het keizerrijk van Napoleon gelijk een droom. Maar Hitler heeft niet zulk een grootse idee achter zich. Hij heeft echter wel een geweldige wapenmachine om alles neer te slaan en de veroverde volken er onder te houden. Dat is het droevige voortbrengsel van de moderne wetenschap. Het lot der veroverde volken is derhalve hard en wij moeten hun hoop geven. Wij moeten hun de overtuiging geven dat hun lijden en weerstand niet tevergeefs zal zijn. De weg mag lang zijn, maar er is licht. Dat is het symbool en dat is de boodschap van die ontmoeting op de Atlantische Oceaan.

Wanhoopt niet, dappere Noren. Uw land zal gezuiverd **worden niet** alleen van den invaller, maar ook van de sluwe Quislings. Weest zeker van Uzelf, Tsjechen, Uw onafhankelijkheid zal hersteld worden. **Polen, uw helden**moed van zowel het volk onder de bezetting als van de zeelieden **en** vliegeniers zal niet vergeten worden.

Uw land zal niet vergeten worden. Uw land zal opnieuw leven en zijn rechtmatig deel ontvangen in de nieuwe organisatie van Europa.

Dappere Fransen, heft Uw hoofden op, de schandelijkheden van Laval en Darlan zullen niet staan tussen Uw herstel en uw geboorterechten. Houdt vol **Nederlanders,** Belgen, Luxemburgers. Gekwelde, mishandelde volken van Joegoslavië en van het glorievolle Griekenland, nu onderworpen aan het lafte Italië geeft geen duimbreed toe. Houdt uw zielen vrij van iedere aanraking met de Nazies. Laat hen voelen zelfs in hun triomfantelijke ogenblikken dat de Britse overwinning komen zal. Machtige legers bewapenen zich voor U. **Hebt vertrouwen. De bevrijding is zeker.**

Er is een teken en indien ze de volken bereiken, zullen ze de harten met kracht en sterkte vervullen. U weet, misschien dat de President der Verenigde Staten en de Britse vertegenwoordiger in de Atlantische overeenkomst gezamenlijk plechtig zwoeren de uiteindelijke vernietiging der Nazies tot doel te hebben. Het spreekt vanzelf dat vele practische schikkingen om dit doel te bereiken gevonden zijn en in actie zijn gesteld. De vraag kan gesteld worden hoe na de Verenigde Staten aan de oorlog is. Daar is slechts één man die een antwoord weet op deze vraag. Indien Hitler nog niet de oorlog verklaard heeft aan de Verenigde Staten, dan is het zeker niet uit liefde voor de Amerikaanse instellingen. Zeker niet omdat hij geen voorwendsel heeft. Hij vermoordde een dozijn landen voor minder. De werkelijke reden is, ik ben er zeker van, dat hij zijn gewone methode volgt om één voor één te verslaan en zo wil hij de hele wereld tot slavernij brengen.

Drie en een half jaar geleden deed ik een beroep op mijn medeburgers om de leiding te nemen om een sterke defensieve eenheid op te bouwen binnen de beginselen van de Volkenbond, tezamen met de landen die zich in voortdurend groeiende angst bevonden. Niet één wilde luisteren. Alle keken toe, dat Duitsland zich bewapende. Tsjechoslowakije onderwierp zich. De Franse regering deserteerde van haar getrouwe bondgenoot en brak haar eed in het uur van de nood. Rusland zocht een soort neutraliteit of compagnonschap, terwijl het Franse leger werd vernietigd. De Lage Landen, Scandinavië, met Frankrijk en Engeland in goede relaties levend, begonnen hun koers te wijzigen om geen enkele aanleiding te geven om te vechten. De Balkan staten stonden alleen en één voor één werden zij te neer geworpen. Nu trok Hitler naar Rusland.

Hij weet de moeilijkheden om hulp te brengen, maar wij zullen onze uiterste best doen om toch de nodige hulp aan te voeren. Wij belegden een conferentie te Moskou tussen de Verenigde Staten, Engeland en Rusland en ruimden alle hindernissen op.

Waarom begon Hitler tegen Rusland? Omdat hij later zijn gehele macht wil aanwenden tegen Engeland. En als dit hem lukt, wat niet zo gemakkelijk is, zal hij beginnen met de Verenigde Staten en met het gehele Westelijk Halfrond. Een voor één, dat is het wat Hitler steeds vooruit geholpen heeft en zo wil hij meester van de wereld worden. Ik ben dankbaar, dat ik hiervoor u ogen heb mogen openen.

Ik ben verheugd, dat ik den president zag, die zich van alle gevaren bewust is. Gode zij dank begon hij reeds 8 jaar geleden met de versterking van de Amerikaanse marine, zonder welke de wereld reeds alle bevelen van de Europese dictators zou moeten aanvaarden.

Wij hadden een kerkdienst. De president kwam op het dek van de „Prince of Wales" tezamen met honderden Amerikaanse en Britse zeelieden. De zon scheen en wij allen zongen de oude liederen, die onze gezamenlijke erfenis zijn. Die wij leerden als kinderen. Wij zongen de hymne van de zeelieden. Wij zongen als Christelijke soldaten. Ik voelde dat dit ogenblik niet vergeefs was. Deze opeengepakte menigte van strijders zong in dezelfde taal met hetzelfde geloof en met dezelfde idealen, terwijl zij dezelfde gevaren tegemoet gingen. Het drong tot mij door dat hier alleen onze hoop lag en de bevrijding uit de mateloze ellende.

En zo kwamen wij terug van de oceaan, opgeleefd in de geest en in grote mate versterkt. Amerikaanse torpedojagers voeren met ons mede als goede kameraden. Wij voeren midden in het convooi, dat ammunitie vervoerde om de kampioenen der vrijheid te helpen. De gehele horizon scheen met schepen bezaaid. 78 Schepen van alle soort en grootte voeren in 14 lijnen met ons op. De Britse oorlogsschepen escorteerden en boven ons zweefden de Catalina vliegtuigen als beschermende arenden in de luchten. Toen voelde ik weder, dat wij uit deze verschrikkelijke ellende geraken zullen.

Maar wij mogen niet ontkennen, dat onze uiterste krachten tot het bittere einde zullen gevraagd worden.

CURACAO.

POSTCENSUUR MAG ALLES OPENEN, AANHOUDEN ETC.

Censor mag zelfs in brieven de text in het omgekeerde veranderen!

Een lezer vraagt gebelgd, of het maar aangaat, dat de postcensor brieven, die binnen de grenzen van het gebiedsdeel blijven, open maakt. Hij deed dat n.a.v. een brief, die van iemand op Otrabanda naar een ander op Otrabanda werd gezonden en waar de censor zijn mooie rode stempeltje op gezet had.

De oplossing is te vinden in Publicatieblad 1941, no. 29. In dat P.B. staat een proclamatie tot wijziging van een vroegere proclamatie van 10 Mei 1940, en art. 13 bis antwoordt op de vraag inzake postcensuur. Hier volgt het:

„De P. G. is bevoegd (1e) alle aan de post toevertrouwde brieven en andere zendingen, alsmede wissels en quitanties en de daarvoor gestorte of geïnde bedragen aan te houden en in beslag te nemen, de brieven en andere zendingen te openen, in te zien, te onderzoeken, te vernietigen of de inhoud daarvan te wijzigen of onleesbaar te maken, (2e) van alle aan de telegrafie toevertrouwde telegrammen kennis te nemen, zomede die telegrammen aan te houden, in beslag te nemen, te vernietigen of de inhoud daarvan te wijzigen en het overseinen of bestellen daarvan te verbieden. (3e) van alle aan de telefonie toevertrouwde berichten en gesprekken kennis te nemen, zomede het overbrengen van die berichten en het voeren van gesprekken te verbieden of af te breken, (4e) het gebruik van codes, geheimspraak, stenografisch schrift, tekeningen, biezondere tekens, zomede van vreemde talen te beperken of te verbieden."

M.a.w. alle communicatie via post, telegraaf en telefoon is ontdaan van alle geheimhouding, en uit het voorgaande volgt ook, dat brieven, die van Otrabanda naar een ander adres op Otrabanda worden gezonden, geopend kunnen worden. Dat dat erg onplezierig is, is een feit, dat velen hierover gebelgd zijn, is te begrijpen, maar niet voldoende te rechtvaardigen, wanneer men eraan denkt, **dat wij in oorlog zijn.**

De bevoegdheden, die het Bestuur zich toegeëigend heeft en d.m.v. den P.G. laat uitoefenen, zijn inderdaad van zeer vergaande strekking. Want niet alleen, dat brieven geopend mogen worden, maar volgens het voorgaande mag ook de inhoud gewijzigd worden. M.a.w. in een brief, waarin staat „ik kom morgen om 8 uur" mag de betrokken autoriteit bijv. „niet" erbij laten voegen. En dit zonder enige beperkingen ook in belangrijker aangelegenheden.

Natuurlijk zal men van overheidswege van deze toegeëigende macht niet meer gebruik maken dan nodig is. Het lijkt ons trouwens voor den postcensor een allesbehalve prettige bezigheid om alle mogelijke onleesbare pootjes over familiezaakjes te gaan zitten ontcijferen. De bevoegde autoriteit deelde ons op ons verzoek dan ook mede, dat deze voor het publiek zeker ongerieflijke maatregelen er niet zijn om het den mensen lastig te maken, maar dat deze maatregelen moesten worden ingesteld, **opdat het gezag bij een eventueel voorkomend geval niet de bevoegdheid tot ingrijpen ontbreke.**

Verder is het aan te bevelen, dat de goede vaderlanders zich steeds voor ogen houden, dat het hun plicht is **met** het wettig gezag samen te werken (niet als in een dictatuurland: onder het gezag zuchtend verplicht te worden) en dat hoe beter deze samenwerking is, te eerder ook de vijand verslagen zal worden. En als het zover is, wordt de Staat van Beleg opgeheven, en door diens opheffing vervallen ipso facto ook alle maatregelen van censuur op post en pers.

BURGERLIJKE STAND.

Bevallen op Augustus: 15 Dapur, Rosa echtg. v. Elhage, A.S. d; 17 Hunt, Louise Armantine echtg. v. Fortin, N. D. B. z; 18 van der Weert, Nicolina Margaritha Dominica echtg. v. Goeloe, G. R. d; 15 van den Hoonaard, Elisabeth echtg. v. Mechelse, C. d; 15 Mitcham, Georgina Alvina d; 18 van der Veen, Selsa Veranda echtg. v. Römer, W. E. d; 15 Bonafacia, Tomasa Helena echtg. v. Sambo, A. P. d; 15 Brenet, Elsa Maria z; 18 van der Hoeven, Dirkje Hermenegilda echtg. v. Cratsz, J. N. d; 14 Gijsbertha, Eta Timotea z; 19 Kuwas, Mercelina Paulina echtg. v. Lake, F. E. H. z; 18 Bertad, Servania Obispo echtg. v. Isabella, E. O. d; 14 Clarinda, Julia Jacintha d; 17 Sophia, Amasia Rofina z; 19 Laret, Bertha Eugenie echtg. v. Caprino, L. L. z; 18 Jamanika, Antonilia Briginia z; 19 Nijhove, Rosalina Lizette echtg. v. Mokkum, E. J. z.

Overleden op Augustus: 7 Verheul, Aart wedn. v. Boon, J. 56 j.; **10** Goslinga, Charlotte Clementine 10 m.; 13 Marlin, George Ruphas 29 j.; 15 Morisus, Felicia Barbolina echtg. v. Martinez, G. H. 37 j.; 19 Scoop, Leonardo Moises 7 j.

Ondertrouwd op Augustus: 20 Delvalle, Cecil Lopez en Brennan, Jane; 21 Winklaar, Dominico Mamerto en Poulina, Theodora Rosenda; 21 Gibbes, Joseph Adolphus en de Weever, Leonie Euxodie; 21 Lourens, Romanus Felix en Hooi, Matilde Florentina; 21 Wederfoort, Andres Avelino en Carolus, Magdalena Caudiosa, **22** Praamsma, Roelof en Snertring, Esselin Maria Josephina.

Getrouwd op Augustus: 18 Genefaas Anthonius Johannes en Lamper, Leonita Johanna; 20 van der Geld, George Walther en Delchot, Georgetina Seline; 20 Frederica, Bernardo Abad en Feliciana, Nilda Eulogia; 20 Pieter, Augustin Sopriano en Magdalena, Inocencia Maria; 23 Jandroep, Christoffel Clement en Dorothea, Maria Mathilda.

DE NIEUWE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN PUERTO RICO.

De door president Roosevelt nieuw benoemde gouverneur-generaal van Puerto Rico, Rexford Tugwell, vertrok heden per clipper van Miami naar San Juan. Hij verklaarde deze reis te doen als kanselier van de universiteit van San Juan, tot welke post hij juist benoemd was voordat Roosevelt hem aanzocht voor het gouverneur-generaalschap. Wanneer de Amerikaanse Senaat de benoeming, door Roosevelt gedaan, goedkeurt, zal hij zijn kanselierschap opgeven.

VATICAAN IS NIET ITALIË.

Het bevriezen van de Italiaanse credieten in de V.S. raakt in geen enkel opzicht aan het Vaticaan, dat een neutrale Staat is, welks rechten door Amerika volledig erkend worden.

Curaçao.

ONS „MIDDELBAAR ONDERWIJS".

Biezonder onderwijs komt er bekaaid af.

Verschenen is het „gewijzigd ontwerp" van de Landsverordening tot voorlopige regeling van het middelbaar onderwijs in Curaçao.

Dit luidt:

Art. 1: Onder middelbaar onderwijs wordt verstaan het algemeen vormend onderwijs, dat, volgens de bepalingen van art. 4, ten vervolge van het l.o. gedurende tenminste drie achtereenvolgende leerjaren wordt gegeven en dat beoogt den leerlingen een brede algemene ontwikkeling bij te brengen en geschikt te maken voor het volgen van hoger onderwijs.

Art. 2: Het m.o. kan, behalve door het oprichten van scholen voor openbaar m.o., bevorderd worden door het verlenen van bijdragen of vergoedingen uit 's Lands kas aan scholen voor biezonder middelbaar onderwijs overeenkomstig bij landsverordening vast te stellen voorwaarden.

Art. 3: Onder scholen voor middelbaar onderwijs worden verstaan: a) Hogere Burgerscholen: b) Algemene Middelbare Scholen.

Art. 4: Voor elke school voor m.o. stelt de Gouverneur onder meer vast: a) aan welke eicen zij, die het m.o. wensen te volgen, moeten voldoen; b) het leerplan; c) het programma der exameneisen ter verkrijging van een einddiploma; d) het minimum aantal leerlingen; e) de voor het volgen van het onderwijs te betalen vergoeding; f) de regeling voor het verlenen van vrijstelling van de betaling van de onder e van dit art. bedoelde vergoeding of van vermindering daarvan aan on- of minvermogenden en voor het verlenen van studiebeurzen; g) de eisen van bekwaamheid tot leraar: h) de beloning van de leraren.

Art. 5: Het m.o. wordt in het Nederlands gegeven.

Art. 6: (1) Het toezicht op het m.o. is opgedragen aan een door den Gouverneur te benoemen Commissie, bestaande uit vijf leden, met den Insp. v. h. Ond. als lid en voorzitter. (2) Taak en bevoegdheden dezer Commissie worden door den Gouverneur vastgesteld.

Art. 7: Zolang in Curaçao geen getuigschriften worden uitgereikt aan hen, die voldaan hebben aan het eindexamen ener school voor m. o., zal tenminste eenmaal 's jaars gelegenheid worden gegeven om voor een door den Gouverneur te benoemen Commissie een landsexamen af te leggen, dat overeenkomt met het Staatsexamen h.b.s. afd. B.

De candidaten voor dit landsexamen zullen echter blijk moeten geven voldoende kennis te bezitten ook in de vakken, die op de h.b.s. met vijfjarige cursus, afd. B., dan wel de alg. middelbare school, afd. B, onderwezen zijn, maar bij het eindexamen dezer scholen niet worden gevraagd.

Art. 8: Voor zover in deze landsverordening of in besluiten ter uitvoering daarvan niet uitdrukkelijk anders wordt bepaald, is de „Onderwijsverordening 1935" (P. B. no. 43) mutatis mutandis van toepassing op het m.o.

Art. 9: Deze landsverordening treedt in werking met ingang van 1 Sept. 1941 en kan worden aangehaald onder de titel van „Middelbaar Onderwijslandsverordening 1941".

Onze onderwijskundige medewerker tekent hierbij aan:

De trek naar het moederland, hoe bevorderlijk ook vanuit paedagogisch oogpunt, is op de duur niet voor ieder weggelegd. Het m.o. zou dus mettertijd toch wel in Curaçao gekomen zijn, al zullen velen na de oorlog voor de voortzetting hunner studies de reis naar het moederland verkiezen. Het feit, dat een aantal kinderen niet meer naar Nederland kon worden gezonden en dat er een groep leraren bijeen was, is de aanleiding tot de oprichting van het m.o. op Curaçao geworden; in Nederland zal men zich verbazen, dat dit neutraal m.o. geworden is, daar men van katholiek Curaçao anders zou hebben mogen verwachten. Er was aanvankelijk al heel weinig lijn te bespeuren, toen men het m.o. hier ging oprichten zonder wettelijke bepalingen. Het desbetreffende ontwerp werd dan ook nogal gewijzigd. Bij de voorgaande 8 artikelen van het thans „gewijzigde ontwerp" zijn de volgende aantekeningen te maken:

ad 1. In deze definitie ontbreekt de clausule, dat het m.o. hier niet zal volgen op het l.o., maar op het m.u.l.o. Ook vergeet men het uitdrukkelijk verlangen van de Staten om de A-richting meer op de voorgrond te stellen, en dat m.o. lang niet altijd een inleiding is tot het hoger of universitair onderwijs. In art. 1 zou **en** dus veranderd moeten worden in **of.**

ad 2. Dit moest wijlen Van Vuuren eens gelezen hebben. Toen de pacificatie tot stand kwam, was hij de man, die de moeilijkheid, welke het Curaçaose Regeringsreglement kon bieden, oploste. „Ondersteuning" is „subsidie" en geen volledige bekostiging, het werd daarom veranderd in „bekostiging op voet van gelijkheid". Als ware er niet jaren gevochten voor de gelijkstelling! Het is van belang hierbij te wijzen op het „Jaarboek van het Onderwijs en de Opvoeding der R.K. Jeugd in Nederland en Koloniën", deel 1925, p. 140.

ad. 3 Hierbij zou men de invoeging wensen van het woord **bijvoorbeeld,** daar de sub a en b genoemde onderwijsvormen voorbeelden zijn van het m.o., terwijl er ook nog andere vormen voorkomen.

ad 4. De Gouverneur zal het leerplan vaststellen. Is daarmede bedoeld, dat de Gouverneur zal bepalen of een school bijvoorbeeld voor gymnasium zal doorgaan? Ook de vergoeding regelt de Gouverneur, doch dit zullen de biezondere scholen toch zeker zelf wel mogen doen? Waarom spreekt men onder sub h niet van het salaris, maar van de beloning der leerkrachten?

ad 5. Veronderstelt eens, dat men hier weer eens een Spaans college zou krijgen, of een school, die met het oog op de ontwikkeling van de jongelui Spaanse lessen zou kennen, zouden deze instellingen dan niet onder het m.o. mogen gesteld worden?

ad 6. De Staten noemden de commissie, waarnaar dit artikel refereert, een curatorium en gaven de wens te kennen, dat benoemingen en vaststelling van de boekenlijst een zaak van het curatorium zou vormen. Is uit dit artikel nu te concluderen, dat de Staten het ermede eens zijn, dat de Gouverneur deze bevoegdheden wel zal vaststellen? Ook vraagt men zich af, hoe dit te rijmen is met het verslagen der Staten, dat genoemde werkzaamheden voor 1 September zouden geschieden.

Middelbaar onderwijs is goed, maar men moet bij de praeparatieven ervan niet te hard van stapel lopen.

ENKELE ETALAGES.

Polvliets nieuwe pastel. Ongemanierde reclame.

In de etalage van Gosen's aan de Herenstraat in Punda zijn steeds vele mooie dingen te zien. In dit blad werd indertijd reeds gewezen op de pastels, die de heer G. H. Polvliet daar ten toon stelt. Er is nu een nieuw pastel gekomen, „Lady of the Night". Dit stuk is naar onze mening het beste stukje werk, dat tot nu toe van Polvliet werd geëxposeerd. Het is jammer, dat er een wat te veel opgesmukte lijst om deze pastel zit, maar het werkstuk zelf is in alle opzichten het kopen waard.

In een andere etalage van dezelfde winkel kan men de zotte combinatie van een whisky-stel annex radio-toestel zien. Het ding is op zichzelf al lelijk, en te bizar om practisch te zijn. Het laat alleen zien tot welk een excessen de fabrikanten gedreven worden door de sensatie-zucht om alsmaar nieuwe dingen te koop aan te bieden.

In „Het Gele Huis" zit een gebadpakte juffrouw op een manier te kijk, die ware zij een levend wezen, haar goede naam voorgoed en terecht door het slijk zou halen. Het is maar een pop, doch de ginnegappende jeugd laat wel zien, dat de overheid hier in haar taak de goede zeden te handhaven zeer te kort schiet. Het is meer dan erg, dat zo iets openlijk aan de straat kan worden vertoond.

KATH. SPORT CENTRALE TEGEN DE ARUBANEN.

P. de Bruyn en Dag. Bestuur aanwezig.

Het was ongeveer kwart over tien toen de Arubaanse scheidsrechter de fluit naar zijn lippen bracht en het sein gaf, dat de wedstrijd zou beginnen. De Arubaanse spelers hadden al gauw het leer te pakken, en niet lang daarna stonden zij voor den K.S.C.-back Alexander, die blijkbaar geen moeite had de bal de andere kant weg te werken.

Hudson senior had de bal beet en door een prachtige voorzet van dezen speler kwam de bal terecht bij den rechtsbuiten, die echter zijn kans verspeelde door de bal juist weg te werken in de handen van den Arubaansen doelverdediger. Het K.S.C.-elftal blijft dan voortdurend in de aanval en geen vijf minuten na het begin weet Hudson Senior, door een prachtige hoekschop van zijn kleineren broer Elsio de stand te brengen op 1—0 voor K.S.C.

De Arubaanse gasten laten zich door het ene doelpunt niet ontmoedigen en schijnen nu het initiatief te nemen. Doch als een onoverkomelijke hindernis staat daar Thodé op de spil-plaats, bijgestaan door twee niet te vervangen half-spelers Labast en Koffiel, welke laatste even voor de rust wordt vervangen door Lasten, die ook bewees zijn plaats waard te zijn.

De kleine Arubaanse middenvoor Mirto Laclé liet zich niet onbetuigd, zodat de halflinie heel veel last gehad heeft, een bal van dezen speler van koers te doen veranderen. De Arubaanse voorhoede leverde goed samenspel, maar wat dikwijls werd bedorven door te weinig doortastendheid.

Ook de achterhoede reageerde niet snel genoeg, en het was dan ook te wijten aan het te individuele spel van de K.S.C.-voorhoede, dat er niet meer doelpunten werden gemaakt in het Arubaanse doel, nadat de stand even voor de rust was gebracht op 2—0 voor K.S.C.

De wedstrijd, dat voor half-time zeer goed spel leverde, ontaardde daarna in een flauw trappen, terwijl de inspanning van beide elftallen veel te wensen overliet. Een tien minuten voor het eindsignaal weerklonk, gelukte het den Arubaansen spelers door een foutief opstellen van de K.S.C.-achterhoede keeper Koenen het nakijken te geven en de stand te brengen op 2—1.

Na de wedstrijd liet Pater Irenaeus A. de Bruyn, die met het Dagelijks Bestuur van de K.S.C. en de heer Leon Wever van Aruba de wedstrijd had bijgewoond, de spelers aantreden voor de tribune, waar hij zijn grote vreugde uitsprak de Arubaanse sportbroeders hier op Curaçao te treffen en uitte zijn groot verlangen, dat de band Aruba-Curaçao inniger zou worden door dit bezoek. Hierna reikte hij een tropee uit aan de Arubaanse gasten, die door den captain van het Arubaanse elftal in ontvangst werd genomen.

Daarna werd door Pater de Bruyn een toast aangeboden aan de Arubaanse gasten.

LUCHTPOST NAAR SURINAME.

Sluiting voortaan Dinsdagmorgen.

De sluiting van de luchtmail naar Paramaribo des Dinsdags, zal met ingang van 26 Augustus as. vervroegd worden en gesteld op Dinsdag **9.30 uur,** inplaats van 16 uur.

Op luchtpost sluitingslijst van 11 Augustus jl. No. 5 leze men derhalve onder „Dinsdag":

9.30 Paramaribo (K.L.M. dienst);
16.— Barcelona-Trinidad-Barbados
inplaats van:
16.— Bacelona-Trinidad-Barbados-Paramaribo (K.L.M. dienst).

EERSTE STEENLEGGING VAN HET CLUBGEBOUW „VAN ENGELEN".

Zaterdagmiddag 17 uur waren vele leden van de welbekende sportclub „Van Engelen" op het nieuwe terrein nabij Rust aanwezig om de eerste steenlegging voor het nieuwe clubgebouw bij te wonen.

De Heer Bram Schotborgh, voorzitter van de Club, hield een korte toespraak, waarin hij mededeelde, dat na jaren zwoegen, waarin teleurstellingen en hoop elkaar afwisselden, het eindelijk mocht gelukken van het Gouvernement de nodige terreinen te verkrijgen, teneinde het lang gehoopte ideaal te zien verwezenlijken.

Hij verklaarde, dat door gebrek aan machinerieën en gelden, bij de opening van het nieuwe clubgebouw het gehele terrein nog niet bespeelbaar gemaakt zal zijn, maar de meeste takken van sport, zullen dan toch al beoefend kunnen worden.

Het clubhuis wordt een waar meesterwerk, waarin alle gezelschasspelen zoals: ping-pong, bridge, biljarten, domino enz., mogelijk zullen zijn. Ook verschijnt hier de eerste Curaçaose Ronde Dansvloer en ongetwijfeld zal hiervan veel gebruik worden gemaakt ter bevordering van de slanke lijn.

Vervolgens werd door Mevr. Emma Wilhelmina Schotborgh, de voor deze gelegenheid gemaakte oorkonde, in een loden koker, ingemetseld.

De plechtigheid werd besloten met het kapot gooien van de traditionele fles champagne, hetgeen sommige leden erg jammer vonden.

Daarna begaf men zich naar het oude clubhuis, alwaar de leden nog vele uren in een gezellig samenzijn bijeen waren.

DE JONGE WACHT NAAR BUITEN.

De Jonge Wacht kampeert tijdens het weekeinde op Westpunt.

KATHOLIEKE SPORTCENTRALE

Voetbal: Olympia Jr. — Blauw Wit Jr. 2 — 0

Ajax — Jong Bonaire: niet doorgegaan.

Baseball: B.B.C. — Voharding 4—13

RETRAITE OP HET SINT MARTINUSGESTICHT.

Pater Ph. Offermans O.P. is heden een retraite begonnen in het Sint Martinusgesticht voor 115 meisjes, die zo juist de school verlaten hebben.

RADIO OP KONINGINNEDAG.

Curom-directeur Arnold Kreps schrijft:

„Zoals u ongetwijfeld bekend zal zijn, hebben wij er bij de B.B.C. te Londen herhaaldelijk op aangedrongen om, ten behoeve van de Nederlandse onderdanen in N.W.I., voor ons belangrijke uitzendingen, zoals bv. redevoeringen van H.M. de Koningin etc., te doen plaats vinden op voor West Indië gunstige tijden en golflengten.

Wij hebben dit ook thans gedaan i.v.m. de te verwachten biezondere uitzending door de B.B.C. ter gelegenheid van de as. herdenking van de geboortedag van H.M. onze Koningin, met als resultaat, dat wij heden van de B.C.C. bericht mochten ontvangen, dat een speciaal op N.W.I. gerichte uitzending zal plaats vinden op Zaterdag 30 Augustus as. van 9.30 uur tot 10.00 uur Curaçaose tijd op een golflengte van 16,77 meter (een frequentie van 17,890 KC.—"

CUROM WEEKOVERZICHT.

Dr. Joh. Hartog zal vanavond om 20.05 uur het Curom-weekoverzicht houden. In dit overzicht zal tevens een beschrijving van de situatie van Iran gegeven worden.

CHÈQUEKOERSEN.

De Plaatselijke Banken noteren de volgende koersen:

	Inkoop.	Verkoop.
Batavia	99.50	100.50
Paramaribo	99.50	100.50
Caracas	50.25	51.75
New York	1.8850	1.9050
Londen	7.55	7.65

BOTICA'S.

Deze week hebben de volgende botica's de Zondag- en nachtdiensten:
Punda: Wilhelmina.
Otrabanda: Centraal.

ARUBA.

DE FRÈRE MET ZIJN WICHELROEDE.

Morgenochtend zullen de proeven plaats vinden, waarvan men mag hopen, dat ze Aruba uit de waternood verlossen zullen. Frère Apollinaire de Waterzoeker zal in tegenwoordigheid van den hoogsten gezagsdrager te dezen gebiedsdele met de wichelroede gaan lopen. Men vraagt zich af wat dat voor een ding is.

De wichelroede ziet er ongeveer uit als een vork. Bepaalde mensen, die daar gevoel voor hebben, houden deze wichelroede in een bepaalde stand en lopen dan over een terrein, waar men vermoedt, dat onderaardse waterstromen aanwezig zijn. Op het moment dat de wichelroede boven het water is, slaat zij neer en naar men zegt, met zulk een kracht, dat men haar niet kan tegenhouden. Sommigen zeggen zelfs, dat men met de wichelroede bij benadering kan aangeven hoe diep het water onder de oppervlakte zou zitten.

Het verschijnsel is al eeuwen oud en men heeft lang gezocht naar een verklaring. Er is een tijd geweest, dat het roedelopen aan zwarte kunst werd toegeschreven; als reactie ging men er toen de hoogste wetenschap van maken; in de materialistische 19e eeuw bespotte men het en na 1880 heeft de psychologie zich ermede bezig gehouden en zijn er dikke boeken over verschenen.

Men veronderstelt, dat van onderaardse waterstromen stralingen uitgaan, die via de wichelroede den roedeloper zouden prikkelen. Anderen meenden, dat de wichelroede zelf geheel overbodig is, en dat deze stralingen direct op den wichelaar zouden inwerken. Er bestaan mensen, die in de zielkunde paragnosten genoemd worden. De paragnosie is de wetenschap van dingen, die niet binnen ieders bereik liggen: helderziendheid in tijd en ruimte; gedachtenlezen; telepathie e.d. De moderne opvattingen omtrent de wichelroede nu neigen ertoe in de wichelroede-loperij een paragnostisch verschijnsel te zien. Hoe de paragnosie te verklaren is, is nog steeds een onopgelost probleem, waarmede alleen zeer deskundigen zich mee kunnen inlaten, omdat het een enorme zielkundige voorstudie vereist. Helaas bestaat er op dit gebied ontzettend veel dilettantisme, waartegen ten sterkste moet worden gewaarschuwd. De marktkooplieden en zg. „intellectuelen" die op dit punt aan het „openbaren" gaan en „vizioenen" krijgen, moet men niet vertrouwen.

De invloeden, die van onderaardse stromen op de wichelroede of den wichelaar zelf inwerken, zijn misschien niet te verklaren, maar van een „wonder" is hier in elk geval in het geheel geen sprake. Alleen wanneer men in den wichelaar iemand ziet, die paragnostisch is ingesteld, m.a.w. die gevoelig is voor deze nog niet geheel verklaarde natuurkrachten, wordt het verschijnsel begrijpelijk en enigszins verklaarbaar. Ook moet men een groot onderscheid maken tussen de roedewichelarij en de sterrenwichelarij. De laatste is de goedkope waarzeggerij, die, omdat het den mens niet gegeven is zich met de toekomst in te laten, door de Kerk verboden is. Ook al ware zij niet verboden, dan zou men er toch al heel weinig baat bij vinden. De roedewichelarij is niet door de Kerk verboden, daar zij berust op het waarnemen van natuurlijke krachten, die misschien nog niet verklaard kunnen worden, maar waar van een wonderbaar karakter in elk geval geen sprake is.

Frère Apollinaire zal **thans op** verschillende paatsen **op Aruba waarne**mingen doen. Ongetwijfeld **zullen ve**len gaan kijken. **Het is inderdaad** een zeldzaam voorkomend **verschijnsel,** dat er in dit gebiedsdeel met de roede gelopen wordt. Het is voor Aruba te hopen, dat de onderzoekingen van morgen tot gunstige resultaten leiden mogen, zodat men verlost zal worden van de dwaasheid, dat in een tropenland de kraan van overheidswege op de meest ongerieflijke tijden gesloten wordt.

ALLERLAATSTE NIEUWS.

Te Malakka arriveerde een groot aantal troepen uit Indië.

De Japanse pers valt Churchill hevig aan over zijn rede, waarin hij hulp beloofde aan de Verenigde Staten, indien het nodig is.

Het machtige Deutschland-radiostation trachtte op een wanhopige manier een geheime zender te onderdrukken, wiens stem door geheel Duitsland hoorbaar was. Zodra de Duitse radio stopte, sprak de geheime zender en werden alle Duitse beweringen over Rusland tegengesproken. Later werkte de Duitse radio zonder pauze, maar bij het sluiten, klonk de geheime zender met de felle woorden: Morgen zullen de leugens worden voortgezet. De stem zeide o.a. ook nog, dat de Duitsers zich dood zullen blijven „overwinnen." De Duitse zender verklaarde aan zijn hoorders, dat het een Russische radio was en dat zij geduchte tegenmaatregelen zouden nemen.

De 9 personen, die schuldig bevonden werden op een moordaanslag op den Japansen vice-president, werden tot straffen veroordeeld lopend van 10 maanden tot 4 jaar.

De Commissaris van Buitenlandse Zaken, Molotoff, overhandigde deze morgen de Russische nota aan den Iranesen gezant. Daarin werd beloofd, dat het Rode leger zich ogenblikkelijk zou terugtrekken als Iran de Duitse agenten zou verwijderen en het Duitse gevaar verdwenen was. De onafhankelijkheid van Iran en de ongeschondenheid van het grondgebied zouden dan gewaarborgd worden.

De Amigoe-Enquête.

Een Imperiale Raad.

I.

Het woord Imperiale Raad moge nieuw zijn, de idee van iets van zulk een aard heeft de gemoederen reeds eerder bezig gehouden. Reeds in 1814 was er sprake van een soort koloniale raad, die den Minister van Koloniën terzijde zou staan. Er kwam inderdaad een lichaam, dat evenwel in 1820 al ter ziele ging.
Minister Anton Reinhard Falck, die toentertijd de portefeuille van koloniën had, wilde een adviserend lichaam oprichten, maar ook hier kwam weinig van. Veel later, in 1841, kwam er een commissie bijeen om de zaak in studie te nemen, bij de grondwetsherziening van 1848 was er weer sprake van, evenals later in 1854 bij de wet op het Nederlands Indische bestuur.

Op het eind van de vorige eeuw en in het begin van deze eeuw werd er weer over gesproken, doch steeds bleef het bij besprekingen. Of Harer Majesteits radio-rede van 31 Juli jl., waarin wederom op zulk een Imperiale Raad gedoeld wordt, ook tot deze historische besprekingen zal gaan behoren, zal de toekomst moeten leren. En men mag aannemen, dat er ditmaal inderdaad verandering zal komen. De vorige besprekingen hadden alle plaats in betrekkelijke vredestijd, en dan is er de Raad van State, die in het Nederlandse staatsbestel ten dele de functie van zulk een nieuwe in het leven te roepen raad inneemt. Immers, alle maatregelen, welke de Kroon voor de Staten Generaal wil neerleggen, alle voorstellen van de Staten Generaal aan de Kroon, en alle algemene maatregelen van het bestuur der overzeese gebiedsdelen, gaan eerst naar de Raad van State voor advies. Zoals bekend, bestaat de Raad van State uit den Koning (voorzitter), een ondervoorzitter en 14 leden, waarvan in de regel wel enkele voormalige ambtenaren, die langere tijd in een overzees gebiedsdeel zijn werkzaam geweest.

Nu dan ook de quaestie van een Imperiale Raad weer ter sprake kwam, en ditmaal zelfs van de zijde van onze Vorstin, bleek alras, dat de meningen ten aanzien van de wenselijkheid, de samenstelling en de bevoegdheden van zulk een Raad zeer uiteenliepen. Aneta heeft toen onder de leden van de Volksraad in Nederlands Indië een enquête gehouden, waarvan helaas nog slechts een klein gedeelte van het resultaat hier is bekend geworden. En de zeven bekend geworden antwoorden waren zelfs vrij vaag. De Redactie van „Dagblad Amigoe di Curaçao" heeft daarin evenwel aanleiding gevonden om een soortgelijke enquête, maar verhoudingsgewijs op grotere schaal, in ons eigen gebiedsdeel te houden.

Deze grotere schaal werd gekozen om een zo groot mogelijke variëteit aan meningen naar voren te brengen. Het is de mening der Redactie, dat het de Kroon zelf zal zijn, die straks het signaal zal geven, dat met de officiële bestudering van het vraagstuk zal worden aangevangen. Door de mening van enkele persoonlijkheden te vragen en te publiceren, wil de Redactie dan ook niet op de gewone en wettige gang van zaken vooruit lopen, maar slechts een onderwerp, dat allen bezig houdt, naar voren brengen. Het is een grote genoegdoening voor de Redactie, dat verreweg allen, die aangeschreven werden, waarvan thans op enkele na, allen hebben geantwoord. Van 50 personen kwam een antwoord binnen, dat bestemd is voor publicatie, daar enkele personen wel antwoordden, doch mededeelden om deze of gene reden niet te kunnen deelnemen.

Daar de Redactie zich op het standpunt stelt, dat vooral de in het Gebiedsdeel geborenen in deze zaak zich zullen hebben uit te spreken, werd de verhouding gesteld, dat van de aangeschreven personen ongeveer een derde deel uit Europa kwam. Het is een genoegen te constateren, dat bij het schiften van de antwoorden bleek, dat deze verhouding gehandhaafd bleef, zodat verhoudingsgewijs bij beide groepen eenzelfde aantal personen zich meende te moeten onttrekken. Van de 50 antwoorden zijn thans 36 antwoorden van uit dit Gebiedsdeel afkomstige personen en 14 van Nederlanders uit Europa.

Verdeeld over de verschillende eilanden kan worden geconstateerd, dat van Curaçao zelf 39 antwoorden zijn binnengekomen, van Aruba 10 en van Bonaire 1. Het is evenwel mogelijk, dat nog enkele antwoorden zullen komen, terwijl op een aantal brieven naar de Bovenwinden slechts veel later antwoord te verwachten is.

Bij het kiezen van de personen, die voor aanschrijving in aanmerking kwamen, moest natuurlijk enigszins subjectief te werk worden gegaan. Dit was enerzijds een voordeel, daar hieruit ten eerste het zuiver particuliere karakter van de enquête blijkt, en ten tweede daardoor de mening gevraagd kon worden van personen, die bij een officiële enquête niet zouden kunnen zijn gevraagd. Allereerst kwamen natuurlijk in aanmerking de leden van de burgerlijke en kerkelijke besturende colleges op de verschillende eilanden, verder publieke personen van pers en radio, waarnaast een groot aantal vooraanstaande persoonlijkheden uit de maatschappij van ons Gebiedsdeel. Bij het kiezen van deze personen werd er rekening mede gehouden een zo groot mogelijke variatie van opvattingen in de enquête onder te brengen. Al is de bevolking van dit gebiedsdeel dan ook voor 80% katholiek, toch werd aan zoveel niet-katholieke persoonlijkheden een verzoek gericht, dat van de 50 te publiceren antwoorden slechts 22 katholieken zijn.

Bij het doorlezen van de binnengekomen antwoorden — waarover na verschijning van het laatste antwoord een synthese van redactiewege zal verschijnen — valt tekens weer op de waarheid van de lijfspreuk van de Vereniging „Oost en West": „Oost en West en Nederland — Krachtig door het Rijksverband". Telkens zal men bij het lezen van de antwoorden stuiten op een uitdrukking van reverentie voor Hare Majesteit en het Koninklijk Huis, op de verknochtheid aan de Groot-Nederlandse gedachte, die des te hartelijker klinkt, wanneer zij geuit wordt door de van hier geborenen.

Enkele personen hadden bezwaar tegen deze enquête hangende de uitoefening van pers-censuur. Niet alleen dat der Redactie voor het uitschrijven van de enquête van censorswege werd te verstaan gegeven, dat er van die zijde geen bezwaar was, maar de censor zelf heeft haar de eer aangedaan een antwoord in te zenden. De Censor deelde mede, dat alles gezegd mocht worden, mits het niet ondermijnend was voor het wettig gezag of kwetsend voor andere groepen onzes volks.

Bij de beantwoording werd gevraagd slechts een **persoonlijke** mening te formuleren. De lengte hiervan werd aan een iegelijk overgelaten. Het kon immers niet de bedoeling zijn het probleem op te lossen. Daarvoor dient een dagblad niet. Gevraagd werd dan ook geen studie, doch slechts een eigen mening over een vraagstuk, dat allen bezig houdt, te willen formuleren. Met opzet vroeg de Redactie daarom dit spoedig te willen inzenden.

Te beginnen met vandaag zullen de antwoorden in alphabetische volgorde volgens de achternamen van de schrijvers worden opgenomen. Gaarne voldoet de Redactie aan het verzoek van enkelen — misschien appreciëren anderen dit ook — om de antwoorden telkens op dezelfde plaats in de courant af te drukken, zodat men ze kan uitknippen en bewaren.

* * *

Ds. G. E. ALERS te Aruba schrijft:

„De samenstelling van zulk een lichaam heeft mijn volle sympathie; daar wij toch leven in een tijd, dat het Moederland van de Regering afgesneden is, en er zulke ernstige en dringende problemen te behandelen zijn, die het gehele Koninkrijk aangaan.

Wat de eigenlijke samenstelling betreft van genoemd lichaam, ben ik van mening, dat het zoveel mogelijk, de verschillende volksgroeperingen zal weerspiegelen; dat bij de keuze niet partijpolitiek de doorslag geve, maar vooral gelet worde op persoonlijke hoedanigheden en bekwaamheid. Ik ben mij ervan bewust, dat dit antwoord alleen principieel is, maar de practische wenken en suggesties omtrent deze zaak, zult u zeker van daartoe meer bevoegden, van HH. rechtsgeleerden en politici verkrijgen.

Omtrent de vraag of de instelling thans reeds zou moeten plaats hebben of na terugkeer in Nederland, het volgende:
Indien het ondemocratisch zijn zou om hervormingen nu reeds tot stand te brengen, zou het ook ondemocratisch zijn nu reeds een Imperiale Raad in het leven te roepen. Maar in deze wijk ook ik af van het standpunt door Minister Welter ingenomen en acht ik noch het aanbrengen van hervormingen, noch het oprichten van de Raad van advies in strijd met ons democratisch beginsel, sc. in strijd met de volkswil.

Het onaangetaste gebiedsdeel van Nederland, vertegenwoordigt momenteel ons Vaderland. Onze landgenoten in het Vaderland zijn niet door òns uitgesloten, maar door den vijand, die hen van de vrijheid heeft beroofd en daardoor het onmogelijk gemaakt hun stem te doen horen en met ons samen te werken. Wij kunnen ervan overtuigd zijn, dat onze landgenoten alles zullen toejuichen wat door het Vrije Nederland in het belang van onvrij Nederland en van heel het gebied wordt gedaan.

Ik acht het van belang, dat reeds thans de Raad worde opgericht, om reden het nu de tijd is van voorbereiding. Want wel kunnen wij hiermee te laat, maar nooit te vroeg zijn.

Tenslotte is een spoedige samenstelling ook daarom gewenst, aangezien dan het verbroken contact tussen de Regering in Londen en het volk wordt hersteld en daarmee de mogelijkheid geschapen om, op democratische wijze het probleem omtrent noodzakelijke hervormingen onder ogen te zien en om zulke hervormingen ook in te voeren, afgezien van de vraag of de oorlog al of niet beëindigd is."

EMMASTAD.

SOCIËTEIT „ASIENTO".

Dagschotels:

Heden: Geb. lever, purée, snijbonen.
Morgen: Zuurkool met worst en spek.

Agenda:

Maandag, 25 Augustus 20.15 uur:
Schermafd. Sportclub „Asiënto" in het repetitielokaal.
Dinsdag, 26 Augustus 19.30 uur:
Clubavond biljartver. „Asiënto".
Dinsdag, 26 Augustus 20.00 uur:
Repetitie „Ido" -orkest.
Woensdag, 27 Augustus 19.30 uur:
Biljartwedstrijd clubkampioenschap Curaçao.
Donderdag, 28 Augustus 19.30 uur:
Biljartwedstrijd Clubkampioenschap Curaçao.
Vrijdag, 29 Augustus 19.30 uur:
Clubavond Biljartver. „Asiënto".
Vrijdag, 29 Augustus 20.00 uur:
Ledenvergadering biljartvereniging „Asiënto" in het repetitielokaal.
Zaterdag, 30 Augustus 20.30 uur:
Concert te geven door het orkest van de „K.S.L.I.". Na afloop dansen.

SOCIËTEIT „ASIENTO".

Viering Koninginneverjaardag.

Ter gelegenheid van de verjaardag van H.M. Koningin Wilhelmina zal in de Sociëteit „Asiënto" op Zaterdag 30 Augustus as. een feestavond worden gegeven. De militaire band van de „K.S.L.I.", onder bekwame leiding van dirigent F. W. Dennett, zal de avond openen met een programma van licht klassieke muziek.

Na afloop van het concert zullen de dansband van de „K.S.L.I." en een band uit de stad u tot vroeg in de morgen in een gezellige stemming bijeen weten te houden.

Diverse goed verzorgde „hapjes" zullen verkrijgbaar worden gesteld.

Beperkte introductie op kaart wordt toegestaan. De aanvraag voor introductie moet door een employé van de C.P.I.M./C.S.M. geschieden, terwijl de geïntroduceerde zich in gezelschap van een employé moet bevinden. Aanvragen kunnen geschieden tot Donderdag 16 uur bij den secretaris van de Sociëteit „Asiënto". Aanvang van het concert 20.30 uur.

WACHTDIENSTEN.

Maandag, 25 Augustus 1941.

Telegram Afdeling: Hr. Bonzet, tel. 353, L. de Colignylaan 14.
Shipping & Supplies: Hr. Meinster, tel. 304, L. de Colignylaan 20.
Scheepvaart Afdeling: Hr. Langras, 710, W. de Zwijgerlaan 5.

De „Associated Press" verneemt, dat de Nederlandse vloot voortdurend samenwerkt met de Britse vlooteenheden tegen de Duitse kaperschepen, die in de Grote Oceaan opereren.

FEUILLETON.

Het Huis vol Haat.

62).

„Naar East 53rd Street. Maar veroorloof me, vóór we onze plaats van bestemming bereiken, nog een korte uitweiding. — Heel dikwijls openbaart een schilderij van gecompliceerd en subtiel ontwerp niet dadelijk haar compositie aan den toeschouwer. In werkelijkheid worden alleen de ontwerpen van eenvoudige schilderijen onmiddellijk begrepen. Gewoonlijk moet de toeschouwer een schilderij zorgvuldig bestuderen — de rhythmus nagaan, de vorm vergelijken, de details overwegen, voor het eraan ten grondslag liggende ontwerp zichtbaar wordt. Vele goed gearrangeerde en volkomen evenredige schilderijen kunnen in den beginne van uit het standpunt van compositie zonder betekenis schijnen; de vormen kunnen schijnbaar eenheid en samenhang missen; de lijnen kunnen de indruk wekken willekeurig aangebracht te zijn. En eerst bij een nadere beschouwing —"

„Ja, ja," viel Markham hem in de rede. „Schilderijen en photographieën verschillen; de onderdelen in een schilderij bestuderen om het ontwerp vast te stellen. Allemaal heel mooi. En nu verder?"

„Markham, we hebben naar de verschillende gebeurtenissen in het Greene mysterie gekeken alsof ze de geen onderling verband houdende onderdelen van een photographie waren. We hebben ieder feit, zoals het zich voordeed, nagegaan; maar het is ons niet gelukt het verband ervan met al de andere bekende feiten te analyseren. We hebben deze gehele zaak beschouwd, alsof het een serie of verzameling op zichzelf staande factoren was. En de betekenis van alles is ons ontgaan, omdat we nog niet de vorm onderkend hebben van het basische ontwerp, waarvan ieder van deze incidenten slechts een deel vormt. — Volg je me?"

„Ga maar door!"

„Nu spreekt het vanzelf, dat een ontwerp, een doel aan de gehele zaak ten grondslag ligt. Niets is bij toeval gebeurd. Achter iedere daad is voorbedachten rade — een subtiele en zorgvuldige compositie, om zo te zeggen. En alles is voortgekomen uit die centrale vorm. Alles is opgebouwd op een fundamenteel bouwplan. Alle aspecten en gebeurtenissen van het mysterie vormen tezamen genomen een eenheid — een gecoördineerd, onderling samenwerkend geheel. Om kort te gaan, het Greene-mysterie is een schilderij, geen photographie. En wanneer we het in dat licht bestudeerd hebben — wanneer we de onderlinge verhouding van al de uiterlijke factoren vastgesteld en de visuele vormen tot de oorspronkelijke lijnen gevolgd hebben — dan, Markham, zullen we de compositie van de schilderij kennen, dan zullen we het plan zien, waarop de verdorven schilder zijn documentair materiaal opgebouwd heeft. En als we eenmaal de vorm van het plan van deze afschuwelijke schilderij ontdekken, weten we ook wie de schepper ervan is."

„Ik begrijp wat je wil," zeide Markham langzaam. „Maar hoe kan ons dat verder brengen? We kennen al de uiterlijke feiten en zij passen zeker niet in een begrijpelijke conceptie van een tot een eenheid gevormd geheel."

„Nog niet, misschien," stemde Vance toe. „Maar dat komt, omdat we de zaak niet systematisch behandeld hebben. We hebben te veel nagespoord en te weinig nagedacht. We zijn op zijsporen gebracht door wat de moderne schilders documentatie noemen — d.w.z. door de objectieve aantrekkingskracht van de herkenbare delen van de schilderij. We hebben niet gezocht naar de abstracte inhoud."

„En hoe denk jij, dat wij het compositionele ontwerp van dit bloederige doek moeten vaststellen?"

In antwoord op die vraag haalde Vance de vellen papier, die hij meegebracht had, te voorschijn.

„Vannacht heb ik in het kort en chronologisch al de voornaamste feiten van het Greene-mysterie op papier gezet, dat wil zeggen, ik heb iedere belangrijke uiterlijke factor van de afschuwelijke schilderij, die wij de laatste paar weken aanschouwd hebben, opgetekend. De voornaamste vormen zijn allemaal hier, hoewel ik misschien vele details weggelaten heb. Maar ik geloof, dat ik een voldoend aantal punten tabellarisch gerangschikt heb om als basis te dienen, waarop we verder kunnen gaan."

Hij gaf Markham de papieren.

„De waarheid ligt ergens in die lijst. Als we de feiten, die ik opgetekend heb — 97 in getal — met elkaar in verbinding konden brengen volgens hun juiste waarde, dan zouden we weten wie deze orgie van misdaden aangericht heeft."

Markham schoof zijn stoel wat dichter bij het raam en begon, zonder een woord te zeggen, te lezen.

Ik heb het originele exemplaar van het document bewaard en van alle stukken, die ik bezit, was het het belangrijkst en verst reikend in zijn gevolgen. Inderdaad was het het middel, waardoor het Greene-mysterie opgelost werd. Zonder deze door Vance gemaakte en later door hem geana- seerde recapitulatie zou de beruc massamoord in het huis der Green ongetwijfeld terecht gekomen zijn de categorie van onopgeloste mis den.

Hier volgt een letterlijke reprodu tie ervan:

Algemene fei

1. Een atmospheer van weder rige haat hangt in het huis Greene's.

2. Mrs. Greene is een treitere jammerende, verlamde vrouw, die leven van het gehele gezin tot een maakt.

3. Er zijn vijf kinderen — twee do ters, twee zoons en één aangenom dochter — die niets gemeensch lijks hebben en in een toestand van voortdurende vijandschap en bittering tegenover elkander.

Wordt verv